

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Problem Prus Wschodnich

Pierwszym etapem niemieckiej myśli rewanżowej jest niewątpliwie plan odzyskania korytarza polskiego, który ze względów wojskowych i częściowo na rodowych, uważany jest za nieodzowny składnik Rzeczy. Prusy wschodnie ze swoją nieliczną ludnością, brakiem bogactw naturalnych, nieurodzajną glebą i znaczną liczbą mniejszości narodowych, nie przedstawiają dla Niemiec tej wartości, jakaby im propaganda niemiecka przypisać chciała. Ich cała rola polega na pełnieniu funkcji łącznika ze wschodem Europy, głównie Rosją.

Oddzielenie Prus wschodnich od macierzy nie przyniosło Niemcom w rzeczywistości żadnej szkody, stało się je dnak dla nich o tyle nieprzyjemnym, że poddało ich poczynnaniu w tej części państwa, dokładnej kontroli sąsiadów, a głównie Polski. Gdyby nie polski korytarz, Prusy wschodnie byłyby często widownią rozmaitych demonstracji wojskowych, mających na celu utrzymanie tego zakątka Europy w stałym niepokoju i pomaganie w ten sposób polityce bolszewickiej i litewskiej.

Jeszcze ważniejszym powodem niemieckiego niezadowolenia stanu rzeczy, jest wyzwolenie się polskich tyłów gospodarczych, od niemieckiej nadbrzeżnej kontroli. Półki Wisła przepływała przez Pomorzec należące do Niemców podytę całe życie gospodarcze ziem polskich było zależne od dobrej lub złej woli pruskich pośredników. Bojkot gospodarczy jaki Niemcy w pierwszych latach po traktacie wersalskim zasto sowali do państwa Polskiego, zakamłał się jedynie dlatego, że mieliśmy okno na morze. Niebezpieczeństwo jakie nam groziło, było tem groźniejsze, że polityka taryfowa Czech, szła Niemcom także na rękę i podkopywała nasz eksport z Górnego Śląska na południowy zachód.

Teraz stare pretensje Niemiec zostały ponownie podjęte przez niemieckie go kanclerza Luthera, który im dał wyraz w swej ciekawej mowie, wygłoszonej w Krolewcu, z okazji otwarcia targów tamtejszych.

Na wstępie dr. Luther podniósł trudności, z jakimi rzekomo walczą Prusy wschodnie; w pierwszej mierze są to trudności natury politycznej. Połączenie drogami wodnymi przez korytarz polski zostało zupełnie zatamowane. Połączenia kolejowe wywołują pewne tarca. Kilka kwestji spornych w tym względzie oddanych będzie w najbliższym czasie sądowi rozjemczemu dla spraw komunikacji przez korytarz, funkcjonującemu w Gdańsku. — Kwestja oddzielenia okręgu Kłajpedy od Niemiec i kwestja ustalenia granicy polsko-niemieckiej nad Wisłą — są przedmiotem nieustannych starań ze strony rządu Rzeczy. Wielokrotnie protesty i kilkoletnie negocjacje w sprawie przeprowadzenia granicy nad Wisłą nie dały pomyślnego wyniku. Sytuacja stworzona tu uważana jest przez rząd niemiecki za przedwonną traktatowi wersalskiemu. Prócz tego jest nie naturalnym, iż 5 wsi, położonych na prawym brzegu Wisły, które przypadły obecnie Polsce, znajdując się odciętych od naturalnej całości gospodarczej Niemiec. Decyzja zapadła w tej mierze nie odpowiada traktatowi wersalskiemu i hamuje rozwój gospodarki tych okolic. Z tego też powodu rząd niemiecki nie zamierza żadnej okazji celem poprawienia sytuacji, która z powodu oderwania Prus wschodnich od „macierzy“ jest niejako niemożliwa.

Powodem bezpośrednim była przyczyna ostatecznego przydzielenia z dniem 1 lutego r. b. prawego brzegu dolnej Wisły Polsce. Prusy mieli nadzieję jeszcze niedawno w sprawie niemieckiej podnieść alarm z powodu za-

grożenia „niemieckiej Wisły“ przez Polskę. Obecnie po odparciu ich od brzegów naszej rzeki, znikł powód ciągłej wrzawy. Wisła straciła kontakt z Prusami i ten zewnętrzny symptom ustania niemieckich wpływów na nasz dostęp do morza, był bezpośrednią przyczyną ministerjalnych żądań.

Powoli jednak zdaje się przenikać do świadomości pruskiej konieczność pogodzenia się z obecnym stanem rzeczy, albowiem kanclerz Luther po wymienieniu stałej litanii skarg i protestów niemieckich przeciw odcięciu Prus wschodnich, przeszedł do realnego za-

gadnienia polsko-niemieckiego traktatu handlowego, wyrażając nadzieje, że obopólne interesy gospodarce przyczynią się do rychłego załatwienia wszelkich kwestji. Ta ustepliwosc u dawadnia, że chwilowo przynajmniej interesy gospodarzy dominuje nad problemami politycznymi. Zastrzeżenia czynione co do terytorjalnych rozstrzygnięć mogą być uważane narazie przynajmniej za furtkę dla dalszej przyszłości. W obecnej chwili rewindykacji rzeczonych uprawnień nie należy się spodziewać.

Balticus.

Dymisja albo bankructwo

Dokoła sytuacji finansowej we Francji

Paryż. Kryzys, oznaczający się w sytuacji finansowej we Francji, przybiera w ostatnich dniach charakter wysokiego niepokojący i zaznacza się w stałym podskakujących cenach i — oczywiście — w bardzo ostrych rozprawach w Izbie francuskiej.

Powszechnie daje się zauważyć wielkie zaniepokojenie wśród ludności, obawiającej się nałożenia nowych ciężkich podatków.

Prasa zaczyna teraz coraz ostrzej wyśtepować przeciw Herriotowi i stawia alternatywę: albo dymisja, albo bankructwo. O ile gabinet nie zdobędzie się na radykalne zarządzanie, wówczas trzeba się będzie liczyć z dalszym spad-

kciem kursu franka francuskiego.

Paryż. Na wczorajszym popołudniowym posiedzeniu Izby radykalny lewicowiec poseł Chappedelaine wygłosił ostre przemówienie przeciwko użyczeniu kapitałów. Konieczny jest projekt konsolidacji. Herriot oświadczył, że to wkrótce nastąpi. Poseł Chappedelaine zaapelował do całego kraju, aby wszystko uczynił dla podtrzymania franka francuskiego, co jest tem łatwiejsze, że Anglja chce Francji dopomóc.

Minister Clementel przedstawił Izbie jako przedmiot pilnych narad ustawę o reformie finansowej, której celem jest zapobieżenie dalszemu spadkowi franka.

Pozoga i strzelanina nad granicą sowiecką.

Bolszewicy mówią o „ćwiczeniach“, a w istocie są to karne ekspedycje na chłopów.

W nadgranicznych wsiach powiatu krzemienieckiego w dniu 16 b. m., o g. 11-iej wiecz., po bolszewickiej stronie, w okolicach Kaniowa, słychać było silną strzelaninę karabinowa, kulomiotów i wybuchy ręcznych granatów.

Bolszewicy objaśnili, że to są całodziennie... ćwiczenia wojskowe. Jednak przeczy temu następujące zdarzenie:

W okolicach Kojdanowa w 15 kilometrach od granicy (po stronie sowieckiej) mieszkać jednej wsi zamordowali „sielkora“, nazwiskiem Owsiannikowa.

Nowy środek do... zniszczenia świata

Wszystko już było... — A jednak są pewne zdobycze. — Gaz, którym można zniszczyć wszystko życie. Kilkadziesiąt bomb wystarczy na preistozczenie całego globu w jakąś pustynię.

W Bibliotece narodowej w Paryżu wyszperano świezo skrypt jakiegos Marka Greka z IX w. p. l. „Księga ogni“, — To, co Marcus Graecus nam przekazał, dowodzi, że już wówczas uczeni znali wiele środków wybuchowych, a nawet

gazy trujące nie były dla nich tajemnicą.

Niemniej jednak w czasie, od kiedy wo Greczyn spisał co wiedział, do dziś, gdy np. kierownictwo laboratorium chemji biologicznej Uniwersytetu w Bernie szwajcarskim pchnęło świat swą broszurę „O wojnie zapomocą gazów trujących“ — w czasie tym skala wiadomości z tego zakresu rozszerzyła się nieco. Nie znał Marcus Graecus między innymi choćby gazu lewizytowego, który uważać można za rekord wysalazków obmyślonych dla zniszczenia świata. 12 bomb lewizytowych rzuconych z aerop-

lanu na Paryż, wystarczyłoby, ażeby w czasie kilkunastu minut wszelkie życie w tej stolicy świata uległo zniszczeniu. Lewizyt obok innych przymiotów posiada także dar wielkiej przenikliwości. Najbliższa i najszybciej zamknięta granica nie da ochrony przed miejscem tego piekielnego gazu.

Z jego pomocą kilka samolotów będzie mogło w przeciągu paru godzin obrócić kwitnące państwo w jedną wielką pustynię, a kilkadziesiąt samolotów i kilkanaście dni zajęłoby zniszczenie życia na całym wogóle globie.

Fenomenalne istotnie postępy święci nauk!

TELEGRAMY.

Wojskowa rada aliantów

Paryż. Definitywne sprawozdanie komisijski kontrolującej zostało przedłożone międzysojuszniczej radzie wojskowej pod przewodnictwem marszałka Focha Watpliwie jest, aby Rada Ambasadorów już na sobotnim posiedzeniu mogła się zajmować tem sprawozdaniem. — Wczoraj odbyły się dłuższe obrady w wojskowym Komitecie pod przewodnictwem Focha, które będą trwały trzy dni, a następnie opinia międzysojuszniczej rady wojskowej będzie przedłożona Radzie Ambasadorów.

Konflikt grecko-turecki

Wiedeń. „Neue Freie Presse“ donosi z Genewy: Sprawa konfliktu grecko-tureckiego będzie prawdopodobnie usunięta z porządku dziennego najbliższej rady Ligi narodów, istnieje bowiem nadzieja załatwienia tego konfliktu w drodze ugody. Sądzą, że patriarcha Konstantyn zgłosił dobrowolnie swoją dymisję, aby ułatwić zlikwidowanie konfliktu, a synod święty w Konstantynopolu wybierze patriarchę z posród osobistości, nie podlegających wymianie.

Wielkie przyjęcie u posta polskiego w Londynie

Londyn. Poseł Shirnunt podejmował wczoraj obiadem ministra spraw zagran. Anglii Austina Chamberlaina wraz z małżonką. Wśród biesiadników znajdowali się państwo Paderewscy, ambasador francuski w Londynie z małżonką, wielki ochmistrz dworu Earl Cremer z małżonką, oraz minister Szwecji. Po obiedzie w salonych poselstwa odbyło się przyjęcie na 150 osób ze świata dyplomatycznego, politycznego i towarzyskiego.

Morderstwo polityczne w Bułgarii

Sofja. Komunistyczny poseł, Teodor Plačkirow został wczoraj wieczorem zamordowany na ulicy. Sprawcy zbiegli. Również został zamordowany szef policji Filipopolu Likemanow i jego towarzyszy. Sprawcy również zbiegli. Drugiego morderstwa przypuszczalnie dopuścili się komuniści.

Nowa fala teroru w Rosji.

Lwów. Z pogranicza sowieckiego donoszą: Z Rosji nadeszły tu wiadomości o nowej fali teroru.

W Symferopolu skazano na śmierć byłego oficera armji Wrangla — Kozłowa, pod zarzutem kontrrewolucji. W Petrowsku skazano na rozstrzelanie sześciu robotników przemysłu nałowego, oskarżonych o działalność antysowiecką.

O wiele łagodniej postępuje rząd sowiecki, gdy idzie o korupcję urzędników sowieckich. W Moskwie odbył się słynny proces 22 inżynierów, oskarżonych o nadużycia w dostawach. Jednego tylko Akopowa skazano na śmierć, a innych pod sądnych skazano na więzienie, ze względu na ich przeszłość komunistyczną.

Zamach polityczny w Tokio

Paryż. Jak donoszą z Tokio do „Matina“, grupa liberałów, uzbrojonych w sztylety i pałki, wtargnęła do miesz-

ZAPROSZENIA

ŚLUBNE, NA BALE, WIECZORKI TANECZNE

GUSTAW NIF NA IALNYCH PAPIERACH I NAJNOWSZEMI PISMAMI WYKONUJE TAMO I SZYBKO DRAKARNIA

F. D. WILKOSZEWSKIEGO

III ALEJA 52.

Zamawiać można w sklepie „Gońca“ II Aleja Nr. 26.

